

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁŠŤ STRANÁCH.

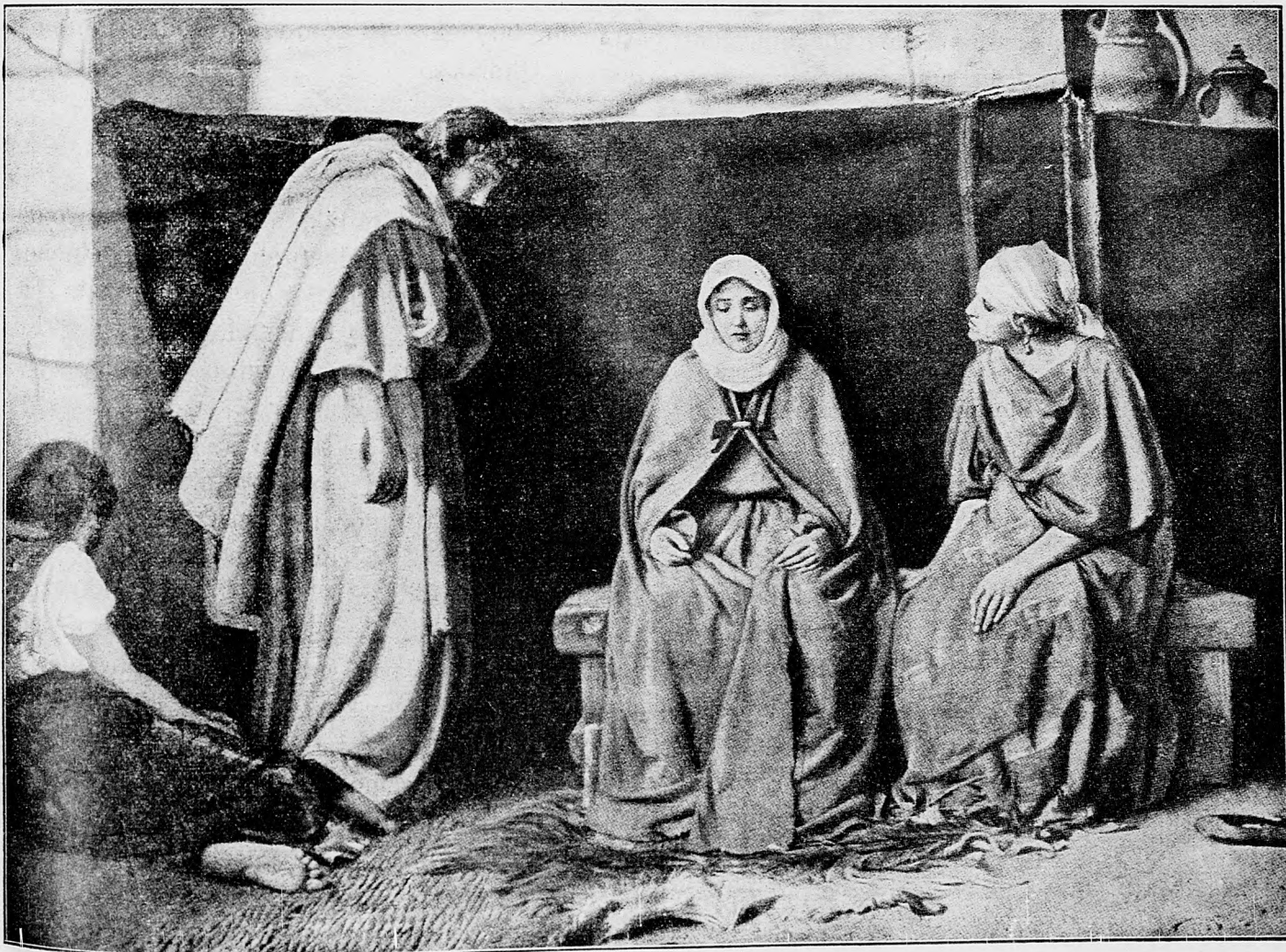
Predplatná cena : Na celý rok ... .. 4 koruny — hal. Na pol roka ... .. 2 " — " Na štvrt' roka ... .. 1 " — " <i>jednotlivé číslo 8 hal.</i>		Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, púp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.	Redakcia a vydavateľ'stvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.
---	--	--	---

Nebezpečný element.

Ktorý je ten nebezpečný element? Nuž židovstvo! Nie my ohlasujeme túto smutnú pravdu, ač práve o nej boli sme vždy presvedčení, lež ohlasujú ju isté židovské noviny, ktoré vychádzajú v Kölne. Tieto noviny aj židovstvu, ktoré po celom cudzozemsku považujú za nebezpečný

element a z tej príčiny po ňom nikde netúžia, dávajú tú radu, aby išlo do Uhorska, tam ho vraj príjmu a privítajú otvorenými ramenami.

Spomenuté židovské noviny v Kölne nezáľujú sa aj bez všetkej príčiny. Veď nemožno zapierať tú skutočnosť, že vo všetkých vzdelaných štátoch Európy, na základe zadováženej

Blahosl. Panna Maria v dome sv. Jána.

trpkéj zkušenosti, nakoľko len možno vytisnúť hľadia tento nebezpečný element. Ako na príklad v Rusku zachodia so židovstvom, to je vôbec známe. Výšuvodené židovské noviny v Kölne žalujú sa medzi iným, že istý vidiecky ruský žid kunštovnú nohu chcel si dať shotoviť v Petrohrade. Od ruského ministerpredsedu musel si najprv vyprosiť dovolenie na písme, aby ho pustili do Petrohradu. Ruský ministerpredseda udelil mu žiadané dovolenie, doložil ale k tomu: «Aknáhle je hotová tá kunštovná noha, pakuj sa hneď von z hlavného mesta.»

Veľmi dobre vie ruská vláda, že takáto hrozná prísnosť veľmi je potrebná v záujme ruského ľudu. Z Ruska aj uteká tento «nebezpečný element» a tiahne k západu.

Angličania vždy veľkodušne a s istou nepochopiteľnou úľubou prijali do krajiny každého druhu revolucionárov. Od tých čias ale, ako ruskí židovskí anarchisti v Londýne začali sklepy rabovať a proti policajtom páchali najhroznejšie attentáty, už aj v Anglicku hovoria: «Von s tým nebezpečným elementom!» Podobne smýšľajú aj v Nemecku, zvlášte následkom toho že najviacej zločinov dľa štatistiky pácha tam židovstvo.

Zanimavá vec je, že už i vo Francúzsku, a to v prvom rade socialdemokrati židovstvu vypovedajú priateľstvo, toto ale bolo veľmi tuhé medzi nimi, zvlášte za času chýrneho Dreyfusovho processu.

V Rakúsku so židovstvom tiež nezachodia v rukavičkách. Kresťanskí socialisti zlomili nadvládu židovstva vo Viedni. Samá rakúska vláda tiež konečne v záujme kresťanského obyvateľstva v Galícii ostrej vystupuje proti židovstvu. Medzi iným nepočetným židovským krčmárom odobrali licencie na vymerávanie liehových nápojov. Minulé dni 3000 takýchto židovských krčmárov prišlo do Viedne, aby zdvihli ponos proti tomuto ako oni hovoria nespravodlivému ukrutnému nariadeniu rakúskej vlády. Jedon oddiel týchto židovských demonštrantov aj Budapešť vyznačil svojou prítomnosťou. Zaiste prišli sem na ohľady, keď ich z Rakúska vytisajú.

Naši čitatelia zaiste slyšali už o pohybe tak rečených «zionistov». Človek by sa nazdával, že tí «zionisti» na tom pracujú, aby židovstvo

vysťahovalo sa do Palestiny. Tomu ale není tak. O tom presvedčiť môžeme sa z toho, že francúzski židia «zionisti» na židovstvo prítomne rozposlali nasledujúce vyzvanie:

Bratia, milí súdruhovia vo viere! Na celom svete není taký kus zeme, ktorú by sme tak ľahko dostať mohli do našich rúk, ako je *Taliansko* a *Uhorsko*. *Tieto dve krajiny musia byť naše*. Verejné pomery týchto dvoch krajín sú k tomu veľmi príhodné. Nech preto každý so všetkej sily svojej usiluje sa zadovať si tolko pozemkov, koľko je len možné. Jestli k tomu potrebujete peňaze, obráťte sa na nás, my vám tolko pošleme, koľko potrebujete. K tomu cieľu, zvlášte k zakúpeniu pozemkov v Uhorsku a v Galícii usporiadali sme sbierku. Príspevky hojne prichádzajú zo všetkých strán. Prísne držte na zreteli tetno cieľ a dosiahnete ho istotne. Stredisko družstva zionistov v Paríži.

Sú to ozaj veľmi pekné výhlady! Tieto zámyery židovstva netreba bližšie vysvetľovať. «Nebezpečný a nikde nevítaný element» strojí sa ku nám, bo veľmi sú tomu «príhodné» verejné pomery Uhorska.

Z trencianskej.

Dlho som sa zdrábal, mám-li písať dačo od nás, keď není nič radostného a potešiteľného, o čom by som zvesť dať mohol. Napokon, keď som videl a zkusil, že není človeka, ktorý by opísal pomery Trencianska, odhodlal som sa ja na túto nevďačnú úlohu.

Hej Trenciansko! Však si sa premenilo odtedy, keď vznikla prvý raz organizácia katolíckeho ľudu pod praporom kresťanskej ľudovej strany! Kde sú tí vodcovia, ktorí tak smele a hrdinsky rozvinuli tento prapor, ktorého hrozne našakali sa liberáli a najmä židáci? Kde je ten ľud, ktorý nekdý s takým oduševnením nasledoval svojich vodcov?

— Nebudeme liberáli! Nech zhynú trýznitelia ľudu chudobného! Nedáme sa katovať ka-dejakým odkundesom liberálnym! — volal ľud trenciansky v tom čase a radšej podstúpil prenasledovania, opovrzenia zo stránky liberálnej ako by bol zradil kresťanskú stranu alebo by sa bol dal zakúpiť. Nie! Ľud trenciansky bol vždy

hrdinsky a dokázal neraz, že má silné kresťanské presvedčenie.

Nuž a teraz ako vyzerá Trenčiansko v politickom ohľade? Nepýtajte sa, lebo pravdu písať o včulajšej situácii je volačo hrozného pre takého, ktorý videl Trenčiansko jednú, keď stálo pod zástavou kresťanskej ľudovej strany a včul musí svedkom byť toho, ako v tejto stolici znovu ožila doba dávno zabudnutého Jula Szalavszkého, včulajšieho nadžupana, následkom čoho celé Trenčiansko liberálnych ablegátov poslalo do krajinského domu. Nie síce z presvedčenia, lež len preto, bo sa to tak stať muselo. Nepredarmo sverili trenčianskú stolicu na Szalavszkého. Tam sme, kde sme boli, keď ešte chýru nebolo o kresťanskej ľudovej strane a keď ľud povedomia nemal o tom, že môže dľa svojej vôle a dľa svojho presvedčenia hlasovať na koho sa jemu páči. Ožil liberalizmus. Ožili židáci, ktorým tolko strachu nahnala organizácia ľudu trenčianskeho.

Pýtate sa, čo zapríčinilo túto zmenu? Kto zotročil ľud trenčiansky, skrze ľudovú stranu prebudený? Kto pomáhal vzkriesiť tu už pochovaný liberalizmus?

Kto iný ako národnári. S falošnými heslami vrhli sa na ľud a s pomluvami, s ohavnými ložmi a s osočovaním vodcov ľudovej strany vzbudili nedôveru proti tejto strane, vabiac ľud do svojho tábora, kde sľubovali veci, ktoré nielen ľudová strana, lež žiadna iná politická strana splniť nenie vstave. Konca kraja nebolo špinavým a poburujúcim článkom, ktorých ostrie namierené bolo na kresťanskú ľudovú stranu. Nedali pokoja ani živému ani mrtvému. Nielen novinami obsypali Trenčiansko, lež rozposlali svojich agitátorov a títo rozprávali ľudu také veci, ktoré napísať neopovážili sa vo svojich lživých novinách.

A na podlú prácu túto, proti ich svätému povolaniu, chytili sa aj daktorí duchovní, Oni luteránovi a socialdemokratovi Milánovi Hodžovi šli pomáhať brániť katolicizmus proti «bezbožným maďaronským» (ako ich oni pomenovali) biskupom a brániť slovenčinu proti «čvachovským ľudákom».

A ľud bol slabý. Podľahol zákerníkom. Zaprel svoje kresťanské presvedčenie. Zradil kresťanskú ľudovú stranu a pripojil sa ku národ-

niarom akožto ku «vykupiteľom, obhájom a dobrodincom» Slovákov. Nie všetok ľud! Bože zachovaj! Ľudáci zväčša aj po tomto hone ostali verní kresťanskej ľudovej strane. Lenže už rozsiaté bplo semä nedôvery a nenavisti. Nastal rozkol, Bývalí vodcovia ako čo by ztratili boli nekďajšiu zmužilosť. Daktorí z nich prešli k Hodžovcom.

Nuž a čo docielil ľud trenčianský s národniarstvom? Čo obdržal od tých «vykupiteľov»? Ako ho bránili? Ako mu pomáhali?

Neobdržal ničeho a podielom jeho je iba zkaženosť a mravný poklesok. Naučil sa zlorečiť na biskupov, znevažovať, tupiť svojich kňazov a ubližovať ľuďom, ktorí nadržia s národniarimi. Hodžovci a Cvinčekovci výborne vedeli mámiť a sľubovať, za ľud však pracovať nevedeli. S ich buntošením pripravili cestu Szalavskému a vláde židovstva, ktorá teraz znovu nastúpila.

Vodcovia národnári vo svojej zlobe a nenávisti tak ďaleko šli proti kresťanskej ľudovej strane, že pred voľbami do jedného za liberálnych kandidátov kortešovali. Nielen rečiami, lež i s novinami. Áno, trenčianskí páni a židáci rozširovali po okresoch národnárske noviny, v ktorých tie najohavnejšie lže a pomlavy písané boli o Gyurišovi, o Ernsztovi, o Szmrecsányimu, slovom o kandidátoch kresťanskej ľudovej strany. S liberálno židovskou vládou spojili sa tí ľudia, ktorí sľubovali Slovákom, že ich vyslobodia z pod jarma maďarov. A hľa, tam sme ich videli so stoličiarimi a so židmi kortešovať za liberálov.

Či to nenie nemravnosť a pokrytectvo? A čo vyhral ľud trenčiansky s liberálmi? Nech odpovedajú národnári.

Zdá sa ale, že ľud trenčiansky počína sa prebúdzat z mámenia. Zkúsil, že ho zaviedli, oklamali a sotročili. Teraz ide zpiatky ku kresťanskej ľudovej strane. Húfne vstupuje za členov do Jednoty Katolíckeho Ľudu aj na takých miestach, kde pred krátkym časom na namlúvanie národnárov o Jednote ľudia ani slyšať nechceli.

Boh snáď osvieti náš ľud a privedie ho ku krížu, ktorý na čas zanechal na rozkaz nesvedomitých buričov.

Pozorovateľ.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

Po všetkých stranách krajiny na Horniakoch i na Dolniakoch s neočakávaným úspechom organizujú sa katolíci, toho dôkazom sú shromaždenia vydržiavané na nasledujúcich miestach:

Košice (Kassa, stol. Abauj-Torna). Pri obrovskom súčasnení sa obecenstva, miestna organizácia Jednoty 12. februára vydržiavala riadne ročné shromaždenie, v ktorom medzi inými prítomní boli: osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie, praelát-kanonik, mestský farár Ondrej Kozora, kanonik Franc Beziak, radca biskupskej sv. stolice Barnabás Tost, podsprávca konviktu Evermód Ráth, biskupský tajomník Štefan Hartsár, farár obce Póly, Ján Kaprinay, professori akademie dr. Ferdinand Bernolák a Albert Kiss, gróf Georg Széchenyi, professori reálky Vilhelm Valló a Ján Gillinger, správca hlavnej reálky Bernát Hinsenkampf, správca praeparandie na odpočinku Anton Arányi, prísadný sirotskej stolice Emil Klekner, mestský archivár Julius Virág, staviteľ Ján Balogh, Rudolf Auszt úradník pošty a mnohí iní.

Shromaždenie zahájil správca akademie na odpočinku dr. Alois Klekner ako predseda miestnej organizácie. Géza Horváth hlavný správca tejže organizácie predostrel obsírnú zprávu o účinkovaní Jednoty, ktorá tu má 469 členov. Professor Ján Gillinger rečnil o boji proti zámerom, ľudskej spoločnosti nanajvyš nebezpečným, katechéta Ján Frisnyák držal prednášku o katolíckej tlači. Zásady Jednoty vysvetľoval tajomník zo strediska, krajinský vyslanec Karol Huszár. Konečne predseda dr. Alois Klekner poďakoval sa rečníkom za pekné prednášky a ponevác mandát úradníkov organizácie už vypršal, shromaždenie vyzval k obnoveniu úradníctva. Valné shromaždenie na to správu miestnej organizácie sostavilo nasledovne: Cirkevný predseda osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie, mestský predseda dr. Alois Klekner, miestny správca kat. Ján Frisnyák. Vodcovia skupenín: Michal Antónyi, Ján Gillinger. Jozef Horán, Ján Kabalya, Julius Pfister, Bertalan Štefancsik, Štefan Kóchut, Jozef Kucsér, Koloman Nagy, Ondrej Probolo, Ondrej Szafkó, Zigmund Thuránszky.

Turzofka (Turzófalva, trenč. stol.) V miestnostach hospodárskeho kruhu usporiadané bolo veľké shromaždenie 5. februára. Shromaždenie zahájil zápalistou rečou horlivý miestny farár Julius Lonszky, po čom tajomník zo strediska Ján Bartos v dlhšej reči vysvetľoval terajšie rozporenie katolicizmu a ciele Katolíckej Ľudovej Jednoty. Poučnú prednášku držal i horlivý miestny kaplán Alexander Ruzs, po čom hneď za členov zapísať dalo sa 268 veriacich.

Vysoká (Hegyeshely, trenč. stol.) Shromaždenie 5. februára vydržiavané peknou rečou zahájil dekan-farár Anton Zatkovics, po čom tajomník zo strediska Ján Bartos rečnil o cieľoch Jednoty. Prehovorili tiež i gazdovia Ján Froló a Jozef Pan. Ku Jednote prihlásilo sa 112 členov.

Makov (Trencsénmakó). Utvorujúce shromaždenie vydržiavané 6. februára. Po zvláste poučných rečiach, ktoré povedali horlivý miestny farár Jozef Szöke a tajomník zo strediska Ján Bartos, do Jednoty vstúpilo 60 členov.

Staškov (Szaniszlófalva trenč. stol.) V shromaždení 7. februára vydržiavanom rečnili horlivý miestny farár Justin Fridrichovszky a tajomník zo strediska Ján Bartos. Ku Jednote pristúpilo 46 členov.

Rakova (Trencsénrákó). Dňa 8. februára vydržiavané shromaždenie zvláste poučnou a peknou rečou zahájil dekan farár Ján Szecsánszky, po čom držali prednášky miestny kaplán Molnár a tajomník zo strediska Ján Bartos. Ku Jednote prihlásilo sa 91 členov.

Kotešova (Nemes a Trencsénykutas). V utvorení shromaždení, vydržiavanom 9. februára rečnili horlivý miestny farár Jozef Pelikán a tajomník zo strediska Ján Bartos. Do jednoty vstúpilo 78 členov.

Hvozdica a Ščiavnik (Fűrészfalu a Trencsénselmec.) Vydržiavané shromaždenie 10. februára. Početne shromaždenému ľudu vysvetľovali Jednotu horlivý miestny správca fary Anton Zsidek a tajomník zo strediska Ján Bartos. Za členov dalo sa zapísať 129 veriacich.

Kolárovice (Koláróc, trenč. stol.) V shromaždení 11. februára vydržiavanom rečnili horlivý farár Eduard Tvrký a tajomník zo strediska Ján Bartos. Do jednoty vstúpilo 47. členov.

Rovné (Trencsénróna). Dňa 12. februára

vydržiavané početne navštívené shromaždenie peknou rečou zahájil horlivý miestny farár Ernest Koszec, po čom o cieľoch Jednoty rečnil tajomník zo strediska Ján Bartos, Ku Jednote prihlásilo sa 122 členov.

Dlhépole (Trencsénhosszúmező). V utvorení shromaždenia rečnili: horlivý miestny farár Štefan Jancsovics a tajomník zo strediska Ján Bartos. Do Jednoty vstúpilo 31 členov. Pri všestranne panujúcej tu oduševnenosti počet členov ten v najkratšom čase značne poraste.

Felsőköcskőcz (trenč. stol.) Dňa 14. februára vydržiavané bolo tu utvorené shromaždenie, v ktorom rečnili: horlivý miestny farár Martin Mémedy a tajomník zo strediska Ján Bartos. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 36 členov.

Človek, stav manželský, deti a familia.

Napísal: Dr. Štefan Krajsovics.

I. Človek.

Ticho bolo na tom svete, šíra tma. Priam tak, ako v izbe novosobraných manželov, ktorí len sebe žijú, len seba milujú a od veľkej lásky ani lampu nezažnu. Načo? Však im svieti láska. Ale ako tí mladi ľudia časom vystúpia z tej lásky a začnú očakávať kohosi, ktorému tá mladá ženička s klopujúcim srdcom chystá bielunké šatečky: hovorím, ako u tých mladých tá láska vyvrie zo srdca jejich a začne sa liať na kohosi, ktorého očakávajú, tak podobne stalo sa dávno, predávno tu na tomto svete. Ništ nebolo ešte z tohoto sveta, len tma a tichosť. Boh nekonečne milujúc seba, tešil sa v sebe, dosť bol pre seba. Nepotreboval druhého, aby bol blažený, pretože Boh je v sebe samom nekonečne blažený. Ništ nestvoroval ešte len miloval,

Razom ale vystúpil Boh zo seba a začal stvorovať svet — nebo i zem. Tak sa zdálo, ako by aj On pripravoval miesto, kam niekto prísť má. A naozaj chystal na zemi pre kohosi takéto miesto. A s jakou láskou a pečlivosťou on to robil! Ani mladá matka nemá toľko lásky, keď pre dieťa svoje pripravuje kolísku...

Skutočne Boh krásnu izbu pripravil tomu, ktorý prísť mal. Za sklepenie tej izby stvoril Boh

oblohu nebeskú, ktorá s modrou svojou farbou a so svojimi zlatoblížčiacimi sa hviezdami a so slnkom a mesiacom tak vyzerala, jako čisté, bystré oko materinské, ktoré bedlí nad dieťaťom svojim. Za steny tej izby slúžily vysoké, do neba vypínajúce sa vrchy, na bokoch svojich s peknými zelenými lesami a horami, medzi ktoré keď zafúkol veter, tak sa zdálo, jako by tichý, spevavý hlas matkyn láskave šeptal — spi srdečko spi...

A dlážka tej izby? Či tú umele pripravil Pán Boh. Aby ten, ktorý mal do tej izby prísť, neuderil sa o kámeň a nohy svoje nedokrvácal po tej dlážke rozpiestrel Boh koberec, učiněný zo zelenej, mäkej trávy, medzi ktorú zasadil prekrásne mnohobarvové poľné kvetiny, tak že tá zelená tráva a tie všeliaké kvetiny v harmonickej spojenosti svojej obveselovaly oči a k čistému pokoji povzbudzovaly srdce.

A keď už všetko bolo pripravené, vtedy Pán Boh priviedol do tej izby jej budúceho obyvateľa. A čo myslíte, kto bol ten obyvateľ?

Bol to človek...

Boh stvoril človeka «a vzal ho a položil ho do raja, aby ho obrábal a hájil». (Moz: Kn. I. k. 2. v. 15.) Je to ozaj k počudovaniu hodná vec. Koľké prípravy robil Boh, keď na tento svet prísť mal človek! Teda ten človek je viac jako ostatné stvorené veci? On doista je pánom a panovníkom, že s takou pompou čakajú ho na svet!

Viem sa rozpamätáť, že keď roku 1890. manévry boli vo Fraštáku a mal tam prísť jeho veličenstvo náš kráľ, celé okolie chystalo sa k jeho priatlu. Cesty sa urovnávaly, domy sa lícily a ozdobovali a na zámku grófa Erdődyho bydlisko pre kráľa znovu dali vymalovať a opatrili s najdrahším náradím. Sám gróf osobitne dozoroval na tieto práce, aby čo najlepšie sa všetko podarilo. Mal ta prísť kráľ, teda chystali sa ho privítať. A hľa, keď človek mal prísť na svet, vtedy nie gróf, nie knieža, nie kráľ, lež sám Pán Boh robil prípravy k jeho privítaniu. Ejľa, teda veľkú čnosť má človek, jak vysoko stojí on nad všetkými stvoreninami zemskými! On je pánom tejto zeme a všetkého stvorenia. Áno je, veď prvým ľuďom sám Pán Boh povedal: «Rostnite a množte sa a naplňte zem a zaujmite ju pod vladarstvo vaše a panujte nad

rybami morskými a nad vtactvom nebeským a nad všetkými zvieratmi, ktoré plazia sa po zemi (Moz: Kn. I. k. 1. verš 28.)

Hľa, teda človek je pánom a panovníkom tu na zemi. Čo z toho nasleduje? To že špatne sa prevíňuje proti tejto hodnosti a vznešenosti svojej ten človek, ktorý otrokom sa stane toho sveta, to jest ktorý slúži hriechu. Lebo taký pozbavuje sa panovníckej hodnosti a stane sa sluhom. Jemu by malo všetko slúžiť a on v zaslepenosti svojej slúži stvoreniam. Korunu by mal mať na hlave a hľadeť by mal hore — hore do neba a namiesto toho, keď hriechy pácha, jarmo uvaluje na šiju svoju, zhrbí sa a plazí sa po zemi — po zemi sa plazí ten človek, ktorý by mal byť pánom nad zemou. Neni to haňba, neni to potupa pre človeka? O je! A preto každý rozumný a sebauvážny človek dá dobrý pozor, aby nepotupil tú veľkú hodnosť, ktorú obsiahol od samého Pána Boha. Človeče uč sa od egyptského Jozefa! Ku zlému ho vábila žena Putifárová. On ale nepoddal sa a takto vykrikol: «Jak by som vedel učiniť tento zločin a jak by som sa vedel previniť proti Bohu svojmu?» (Moz: Kn. I. k. 39. verš 9.) *Spomni preto človeče čo si a varuj sa hriechu!*

(Pokračovanie nasleduje.)

Povinné ráťanie v korunách.

Ako sme to spomenuli v minulom čísle, krajinskému snemu najnovšie predstrené sú dva návrhy zákonov, ktoré sa týkajú peňažných záležitostí krajiny a obchodu vôbec. Jeden návrh potahuje sa na povinné ráťanie v korunách a na razenie strieborných dvojkorunníkov v obnose 15 millionov karún, druhý návrh ale znie o predĺžení poľažne o uzavretí náhradnej smluvy s Rakúskom o peniazoch.

Nakolko čímskoršie vybavenie týchto návrhov je žiadúce, to dokazuje všeobecná potreba. Zákon, ktorým bola ustálená korunová zmena, vyneseny bol roku 1892. Týmto namiesto zlatky «rakúskeho číslá» jednotkou peňažného ráťania stala sa koruna. O sedem rokov pozdejšie, roku 1899. tridsiaty druhý zákonný článok doplňuje poriadky o ustálení korunovej hodnoty a konečne ešte v tom istom roku vyneseny bol zákon, ktorý sa zaoberá s povinným verejným

ráťaním v korunách. Teda asi devätnásť rokov je tomu, čo bolo ustálené korunové meno a dvanásť rokov, čo bolo vyriešené povinné ráťanie v korunách, ale, jako je to všeobecne známé, ráťanie v korunách ešte neprešlo natoľko do krve, ako by to bolo žiadúce v záujme samého obecnstva. Že ráťanie v korunách tak ťažko prechodí do denného života, tomu môže byť na príčine to, že halier uvedel si vydobíť miesto nekďajšieho krajciara, lebo dvojhalirník v rukách obecnstva stal sa krajciarom potom zas to, že staré strieborné zlatky ostaly aj naďalej v obchode.

Týmto nastala neistota v peňažnom ráťaní, ktorá v obchode robí obecnstvu časté nepríjemnosti. Štát predchodí síce s dobrým príkladom, nakolko vo všetkých úradoch účtuje a ráťata sa v korunovej hodnote, ale vo verejnom živote zlatka hrá práve taký zástoj ako koruna. Kolkokrát sa už stalo, že kupujúci vstúpil do obchodu bez toho, aby vedel, či obchodník ráťata cenu svojej portieky v korunách alebo v zlatkách. Ba neraz sa stalo aj to, že kupec cenu svojho tovaru myslel v korunách a kupujúci zas v zlatkách alebo naopak, kupec myslel na zlatky a kupujúci na koruny, z čoho povstaly nemilé neďorozumenia medzi kupcom a kupujúcim.

V Rakúsku, aby podobným zmätkom a nepríjemnosťam koniec urobili, už pred pár rokami vyniesli zákon o povinnovatom ráťaní v korunách a podobný zákon predstrený je aj teraz našemu krajinskému snemu.

Keď sa z tohoto návrhu stane zákon a vstúpi do života, vtedy kupci a priemyselníci voči obecnstvu budú smieť ráťata len v korunách. Teda v offertoch, v účtoch, vo výkazoch, v súvahách, v inserátoch a v iných verejných podaniach, ďalej vo výkladoch, v obchodných miestnosťach, na výstavách, na jarmokoch a na iných podobných miestach ráťanie v zlatkách bude zakázané a to pod pokutou, ktorá bude môcť siahať až po dvesto karún. Kedy a v jakom páde budú môcť pokutujúce vrchnosti pokutovať, na to ťažko rovno odpovedať, lebo budú musieť brať do ohľadu mnoho obľahčujúcich okolností, ponevác cieľom návrhu je v prvom rade, aby nakolko len možno bez pokutovania prestalo sa ráťata v zlatkách.

Cieľom oblahčenia ráťania v návrhu krajinskému snemu predostretom, postarano je aj o razenie dvojkorunníkov v obnose päťnásť miliónov korún. Dvojkorunníky síce budú oblahčovať ráťanie v korunách, ale cieľom zabezpečenia ráťania v korunách mali by byť razené päťhalierníky a 50-halierníky, polkoruny, lebo tieto peniaze by ráťanie v zlatkách obťažovali.

Zákonný návrh o ráťaní v korunách a o razení nových korún môže byť dobre zostavený, treba sa ale o to postarať, aby sa stálej výživy dostalo ľudu.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

To i to.

500 falošných gruntovníkových naznačení našli v jednom okrese marmarošskej stolice. Stalo sa to tak, že obecní predstavení, rychtári a notári o pozemkoch marmarošských Rumunov a Rusínov falošné vysvedčenia vystavili v tom smysle, že tieto majetky nie im, teda zákonným majiteľom, lež kazárom prislúchajú. Na základe týchto falošných obecných vysvedčení pozemky tieto na svoje meno dali si kazári prepísať do gruntovej knihy.

Táto zlodejská manipulácia tak sa previedla že rychtári a notári, súc kroz kazárov podplatení, pozemky takých Rumunov a Rusínov, ktorí v Amerike sa sdržujú oddali týmto dovandrovaným kmínom. Hľa, takýto poriadok pahuje v Uhorsku! Takto brania chudobu naše úrady. Takto ozbíjajú chudobu sem dovandrovaní kazári, ktorým ich rabíni pod kľatbou zabránili pracovať, lež povzbudzujú ich ku krádeži a zbojstvu, pri čom pomáhajú im podplatené úrady. 500 falošných obecných vysvedčení vystavili obecní predstavení v jednom okrese. Kolko je ich v celej stolici? A kolko na území kazárov? Nuž a naši krajani v Liptove, v Trenčiansku, v Orave hádam inak stoja ako marmarošskí Rusíni? Či týchto nevyžierajú židovskí úženíci? A kto bráni a háji chudobu proti bande zlodejsko-kazárskej? Hádam vláda? Nie! Karol Huszár poslanec kresťanskej ľudovej strany zaujal sa ubohých Rusínov a naporad interpeluje ministrov, aby poriadky robili medzi kazarmi. Bude-li tam poriadok? Pochybujem o tom, lebo jedná sa o židoch.

Štatárium na nich — poznamenal Georg Szmrecsányi a mal pravdu.

*

Správcovia krajiny nie sú spokojní s výsledkom popisu ľudu v Uhorsku. Na to ráťali títo pánkovia, že naše mestá náramne sú zaľudnatené a hľa, dokázane je, že krajina behom desať rokov, to jest od posledného popisu malý pokrok urobila v ľudnateľstve. Ba sú mestá, v ktorých nie že by bol poriastol počet obyvateľstva, ba umenšil sa. Ani Budapešť nepatrí medzi mestá s millionom obyvateľov, bo nebýva tam ani 900.000 duší, Štatistikovia náramne nešťastie vidia v tom, že Uhorsko tak pomaly sa prepľhuje obyvateľmi. Sú okolia, kde nebadaf žiadon pokrok v ľudnateľstve. Čo je tomu na príčine, tážu sa štatistikovia, ktorí ani zďaleka neznajú hmotné pomery Uhorska. Títo páni držali by to za veľké šťastie. keby Uhorsko husto bolo obydlené. Nuž ale, aké by to bolo šťastie, keby tieto ľudia nemali z čoho žiť? Veď naša krajina tak je vycicaná, že nie je vstave výživy dať tým málo obyvateľom, ktorí tu «žiť a umreť» musia.

Má to svoju príčinu, že nemnoží sa obyvateľstvo Uhorska. Pohliadnime len na vystahovateľstvo Uhorska. Pohliadnime len na vystahovateľstvo a na tú okolnosť, že sú v krajine okolia kde rodiny chcejú mať len jedno dieťa. Prečo je táto obyčaj? Prečo sa božia ľudia detí? Prečo vandrje tolko ľudí von z krajiny? Páni štatistikovia, dajte možnosť ľudu k istej výžive, tak nebude prchnuť von z krajiny a nebude sa báť detí. Včulajší popis je najmakavejším svedectvom, že Uhorsko je chudobná, vycicaná a zmrzačená krajina.

*

Temešvárska židovská obec 2000 korún venovala na boj, ktorý vedú freimaureri proti kňazom a mníškam. Hľa, čierni rytieri lóž, akú pomoc obdržali v židoch. Židovstvo síce od prvku držalo s freimaurerstvom, ba v družstve tomto väčšinu tvoria židáci. A akí štedrí sú temešvárski židáci, takí budú aj iní, veď jedná sa o vykorenení katolíctva a na tento cieľ rado obetuje židovstvo. Freimaurerstvo od dávna vede boj proti kňazom a mníškam, či v novinách, či vo verejných prednáškach. Posial žialbohu s výsledkom. Ku každému boju, ako

to vieme, peniaze sú potrebné. Peniaze naskladajú pomocné čaty freimaurerov. Majú odkiaľ, veď jednostajne lúpežia. S peniazmi najdú freimaureri v krajine prívržencov, s ktorými začnú verejný boj proti katolíkom. To by radi tieto krtice, čo sa im nedávno v Portugalsku podarilo. Lenže čakať musia, zakiaľ sa im to podarí. Zatiaľ hádam prebudia sa aj leniví katolíci... zorganizujú sa a zavrátia nápady krvožživých a na cirkevné majetky číhajúcich freimaurerov. Nedáme sa!

*

Českí voľnomyselníci listovne pozdravili mešťanostu Ríma — žida Nathana — z tej príležitosti, že Pápeža v jednej jeho reči nespravdlive a grobiansky napadol. Teda aj českí voľnomyselníci (neznabohovia, ktorí žiadnej viery nemajú) tešia sa tomu, že židák a freimaurer Nathan, ktorý na večnú potupu zastupuje v Ríme vysoký úrad mešťanostu, v posmech mal hlavu cirkvi katolíckej. Čo že docielil Nathan s jeho grobianstvom? Umenšil hádam auktoritu Pápeža? Odvrátil snáď od neho čo len jedného katolíka? Nie! A či to bol hádam daaký hrdinský skutok, ktorý vykonal Nathan? Nie! Vydal svedectvo o jeho surovosti a nevzdelanosti. A tohoto, nízkeho charakteru židáka oslavujú českí pokrokári a neznabohovia! Je to skutočne zriedkava sláva pre Nathana. Ozaj prislúchajú jedon k druhému. Celý vzdelaný svet ale pohoršil sa nad týmto surovým vystúpením rímskeho Nathana, iba freimaurerstvo, židovstvo a banda neznabohov tešila sa tomu. Českí voľnomyselníci dostali sa do utešenej spoločnosti. Ba či nemajú spoločníkov medzi našimi národnými? Ja tak viem, že áno...

Osvedčenie.

Oddanec z čísla 7. miavského «Obzora», v ktorom moju osobu napáda, je známy kňazozrút, podlý lubár a úlisný špehún. S týmto všetko som povedal.

V Lazanoch 14. febr. 1911.

Ján Murgass,
farár.

Kreštania kupujte len u kreštanov!

Zaslúžený trest.

Ťažké následky lanskoročnej neúrody ešte cítime a zaiste dolu Dunajom potečie ešte mnoho vody, kým sa pomery prajnejšie zmenia. Zo strany patričných vrchností aspoň na oko robí sa všetko, čo v svojom účinkujúcom kruhu proti drahote urobiť môžu a teraz stojí to na tých kruhoch, s ktorými obmedziť chcú drahotu, aby výsledne previedly to, čo sa od nich očakáva. Ponevác ale z jedného dňa na druhý drahote sa odpomôcť nedá, preto sa proti nej bráni každý, ako vie. Jeden vyhybuje zbytočným výdavkom, druhý sa uskromňuje v živobytí a bohužial sú aj takí, ktorí sú nútení aj od úst si odtiahnuť, aby zachovali to, čo majú.

Túto úzkosť ale až nadmieru využívajú nesvedomití židovskí špekulanti. Nielen že potravné články draho predávajú, ale ich ešte aj falšujú. Neprejde takrečeno dňa, žeby hlavnomestská sekcia, ktorá má dozor nad stravovaním sa obecnstva, neprišla na stopu falšovaniu potravných článkov. Tu najde falšované, poťažne mäsom len tak na oko naplnené klobásky, zo zkaženého mäsa zhotovené udenárske výrobky, tam múku smiešanú s nejakým kamenným prachom, aby pri vážení bola ťažšia, tu zas falšované maslo z loja, falšované víno, mlieko, ba snáď falšovali by aj vajcia, aby sa z nich dalo nejakej falšovanej praženice narobiť. Každý falšovaný potravný článok ale škodí zdraviu a tak kto takéto články doraba a do obchodu uvádza, pácha ten najťažší hriech. Jak ťažko musí človek pracovať, aby si svoju výživu statočne vyhladal a potom svoje peniaze nútený je vydať za draho rátané potravné články, od ktorých sa jeho telo nezsilní ku ďalšej práci, lež ešte viac oslabne, lebo namiesto záživnej potravy za svoje ťažko zarobené peniaze najedol sa — otravy.

Hlavnomestské vrchnosti a jako zprávy oznamujú, aj vrchnosti na vidieku teraz s väčšou prísnosťou prenasledujú falšovateľov potravných článkov, ktorých teraz aj prísnejšie trestujú ako predtým.

Medzi falšovateľmi je ale aj najviac tých, ktorých postavili pred súd pre falšovanie mlieka. Následkom kulhavky a slintavky mlieko značne zdraželo a túto drahotú nejeden gazda, gazdiná,

predavačka využiť chce tak, áe do mlieka naleje toľko vody, koľko len biela barva mlieka dovoľuje.

Takto to robil aj žid Leopold Schwartz, ktorý v Nitre fabrikoval mlieko a lifroval ho budapeštianskému obecnstvu. Schwartz teraz už po jedenásty raz dostal sa pred súd pre falšovanie mlieka a tentokrát ho predstavenstvo VII. hlavnomestského okresu príkladne odsúdilo. Schwatz totižto terajšiemu nedostatku mlieka chcel odpomôcť tak, že v jeho mlieku, ktoré na predaj chystal na svojej nitrianskej osade, našli štyridsaťpäť percentov takej tekutiny, ktorú nevydajili z vemená do šochtára, teda, pretože je voda najlacnejšia, mlieko starostlivého fabrikanta bez päť percentov z polovice bola voda.

Sudca berúc do ohľadu veľkú «vytrvalosť» žida Schwartza v «odpomáhaní» nedostatku mlieka, nakoľko už jedenásťkrát bol pre podobnú horlivosť pokutami ku miernosti napomenutý, každý percent prídavku do fabrikovaného mlieka vzal za jedoo deň a Ldopolda Schwartz odsúdil na štyridsaťpäť dní do väzenia a na zaplatenie tisícosemsto korún pokuty, ktoré jestli nezaplatí bude sedieť ešte ďalších deväťdesiat dní vo väzení.

Vo verejnej tlači, na schôdkach, na porádach pri falšovaní potravných článkov a ich škodlivosti na ľudské zdravie popisalo a pohorilo sa už toľko, že už aj vrabce na streche o tom čvirikajú. Ale ako príklady dokazujú, novinárske články a uzavretia porád na nesvedomitých ľuďoch nemajú žiaducích účinkov. Oni majú pred očami len zárobok, ku ktorému sa chcú dostať i hrišnou cestou, útočením na zdravie človeka.

Takéto prísnejšie tresty budú mať ale zaiste viac účinku na falšovateľov. Škoda, že s takýmto prísnejším trestom začali len teraz. Keby sa bola už dávnejšie začala používať celá prísnosť zákona proti falšovateľom, zaiste ani Schwartz nebol by stál po jedenásty raz pred súdom pre falšovanie mlieka a bola by odišla chuť od falšovania potravných článkov aj iným nesvedomitým ľuďom, ktorí ešte aj teraz fabrikujú otravu pre kupujúce obecnstvo. Falšovateľov netreba z Galície púšťať do Uhorska a bude tu všetko v poriadku.

POLITICKE CHYRY.

K politickému rozpoloženiu.

Zákonný návrh o predĺžení privilegia spoločnej banky konečne vo všeobecnosti prijal krajský snem v zasadnutí 17. februára. Vyslancovia liberálnej pracovnej strany div z kože nevyskočili nad týmto víťazstvom. 151 liberálov hlasovalo za predĺženie privilegia banky a 65 z opozície hlasovalo proti tomu. Označiť treba, že z liberálnych ablegátov práve sto chybovalo pri tomto hlasovaní. Oni sa nazdávajú, že je dosť, keď sa dajú vyvoliť a fahajú ablegátsky plat, na čo by chodili do snemu, veď sa tam bez nich obejdú. Je to celkom liberálne smýšľanie. Khuen-Héderváry je zas v nemalých rozpakoch a strojí sa žiadať predĺženie indemnity na nové tri mesiace, aby krajina nepadla zas do ex-lexu. Položenie vlády liberálnej národnej práce vzdor ohromnej väčšiny reni prajné. Lukácsové bomby zakutraly síce liberálnym pieskom, je ale k obávaniu, že pri podrobnom pojednávaní bankovho návrhu poznove vypália a nebudajú rozhodia celú liberálnu spoločnosť. Z celého pojednávania zákonného návrhu o predĺžení privilegia spoločnej banky, najväčší osov by bol pre krajinu, keby pri tom rozpadla sa liberálna strana.

Odročenie tohoročnej hlavnej assentírky.

Tohoročnú hlavnú assentírku previesť mali v mesiaci marci a apríli. Ponevác ale v krajskom sneme neide to tak ako to liberáli očakávali a zákonné návrhy o rekrutačke na čas v sneme snád ani k pojednávaniu neprídu, tým menej že by boly prijaté, minister honvédstva príslušným vrchnostam naložil porobiť poriadky aby tohoročné hlavné assentírky prevedené mohly byť od 1. apríla do 31. mája.

Zo snemovne.

V krajskej snemovni vyslancov pojednávajú v podrobnostach zákonný návrh o spoločnej banke. Pojednávanie toto za dlhší čas po-

trvá, ponevác vyslancovia opozície pri každom rezolučnom návrhu a vôbec pri každom odseku žiadajú hlasovanie dľa mena. Liberálni zákonodarcovia cítia sa pri tom ako holí v trní.

BESEDNICA.

Vo Viedni.

Napisał: Ján Horváth, kaplán vstrkovský.

(Pokračovanie.)

Jednoho dňa urobil som výlet na Kahlenberg. Je to od Viedne trochu vzdialený vrch, odkiaľ možno vidieť celú Viedeň. Z Kahlenbergu išli sme «do neba». Začuduješ sa nad tým, milý čitateľu, že som ja už aj v nebi bol. A ozaj skutočne. Lenže takto menuje sa jeden pekný vrch, kde je aj šikovná reštaurácia a preto kto sa raz vyškriabe na tento vrch, ten môže povedať:

— Ich war schon im Himmel. — Ja som už bol v nebi.

Tento nápis už z ďaleka nám padol do očí. Ale dobre hovorí sv. písmo, «že nebo násilenstvo, namáhanie trpí» tak aj do tohoto zemského neba len veľkým namáhaním mohli sme sa vyškriabať. Ja som si pri tom skoro krky zlomil. Viedla ta veľmi šmeklavá cesta, tak že som spadol na zem ako vreco. Bez práce není sú koláče.

Bolo ale aj hodno škriabať sa do toho «zemského neba», bo tam všetko ozaj tak vyzeralo, ako raj.

Medzitým sa zvečieralo a vtedy mi prišlo do rozumu, že dnes mám ešte aj volačo poučného použiť. V ten večer totižto o 8 hodine v chráme augustinského jezuita P. Andlau držal kázeň, z tej príležitosti, že viedeňská mužská processia vrátila sa domov. Tohoto som musel počuť. Zbehol som preto za pár minút z vrchu a električná mašina letela so mnou až po «Schotenthor», odkiaľ ďalej kráčal som pešky.

Prijdúc do kostola, našiel som všetko osvetlené prenikavou žiarou. Všade som videl len samých mužských. Kostol bol preplnený. V prvom okamžení nevedel som, čo si mám myslieť. Toľkoto mužských v jednom chráme nevidel som ešte nikdy v živote. Učinkovalo to na mňa mimoriadne. Prebral som sa predsa a kráčal som rovno ku kazateľnici, abyh ani len jedno slovíčko neztratil z kázne. P. Andlau vystúpil na kazateľnicu a začal kázať tak zreteľne, že som mu každé slovo rozumel. Počul som už viacerých kazateľov vo Viedni ale málokterých som tak dobre rozumel, lebo najviacerí

vyprávali po Viedeňsky, teda v «dialekte», ktorému je ťažko rozumieť. P. Andlau ale držal sa celkom literálnej nemčiny a preto som ho celkom dobre rozumel. O čom kázal? Čo slúbili viedeňskí mužovia Matke božej maria-cellskej a ako majú svoj slub zadržať. Slúbili Panne Marii, že budú vždy neohrození katolíci. Jako? Plnením svojich povinností. Dobrý katolík zasväti nedeľu a sviatok. On rád a nábožne slyší sv. omšu, ostatný čas strávi medzi statočnou zábavou a zvlášte čítaním katolíckych kníh a spisov. Dobrý katolík zachová aj piatok a nejie mäsitý pokrm, on sa môže zdržať, len treba chcieť. Dobrý katolík odmrští od seba zlé tlač, to jest zlé, protikatolícke knihy, spisy, noviny, lebo ony sú otravou pre jeho dušu. On číta len knihy v katolíckom duchu písané. Katolícky muž usiluje sa prijať sviatosti na smrteľnej posteli a konečne: dobrý katolík je vytrvanlivý a nikdy nezapre svoje katolícke presvedčenie.

O, jako mi on celkom z duše hoveril! Každé jeho slovo bola sväto-svätučká pravda. Či ozaj není to príčinou poklesku katolíckeho ducha u mnohých, že povinnosti svoje katolícke úplne zanedbávajú? Ký div teda, že upadáваме a nepriatelia katolíctva jásajú nad našou slabosťou a usilujú sa celkom nás zničiť?!

Zaoberajúc sa týmito myšlienkami, opustil som chrám boží a tí, čo so mnou spolu počúvali tú kázeň, preniknutí podobnými citami vzdialili sa do svojich domov.

Zunovaný prišiel som do mojho kvartiera a tu v hlbokoj tichosti zjavily sa mi obrazy tých udalostí, ktoré som v tento deň prežil a to všetko predchádzalo mi ako spánok a sladký sen...

Nasledujúceho dňa vzal som si pred seba, že navštívim jágerskú výstavu. Že tam pekné veci mohol človek vidieť, to ani nemusím spomenúť. Ale dôverne musím uznať, že ma to veľmi nezaujímalo, lebo som ja není jáger. Vypchatých vlkov, zajacov (ktoré ani na myske rad nevidím), kože, flinty a všeliaké iné nástroje starodávne vidieť, dobre padne strelcovi, jágroví, ja som si to všetko len povrchne pozrel a išiel ďalej. Predsa ale ani tu ma neminula neprijemnosť. Ja mávam obyčajne «pech» s mojím dáždnikom, parazolom. Tak sa to stalo aj včel. Bolo totižto zachmúrené a chystalo sa pršať, preto som si vzal so sebou môj milý dáždnik. Prídem do prvého pavillona, tam mi uctive povedali, aby som môj dáždnik pod opateru dal slečienkam, ktoré k tomuto cieľu pri dverách stály a opatrovaly parazole a paličky. Daly mi ony jednu cedulku, s ktorou som si ho mal potom vymeniť.

Keď som si obzrel pavillon, idúc von, dostal som môj parazol, ale slečinky očakávaly «trinkgeld». Dal som im tri petaky a čakal som, že mi ich hodia do hlavy, ale to neurobily k mojmu najväčšiemu potešeniu.

Príjdúc do druhého pavillona, tam zas pýtali uctive môj parazol k zachráneniu.

— Hohó! — myslel som si — keď to takto pojde

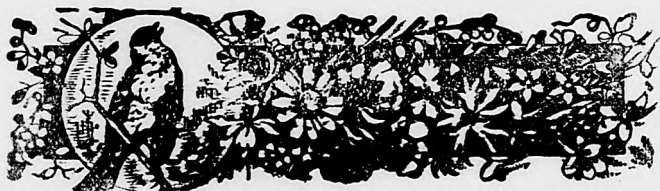
vtedy ja viac peňazí vyhodím na «trinkgeldy», jako je hoden môj dáždnik. Veď keď si chcem prezret 25 pavillonov výstavy, nuž za tie peniaze, čo vyhodím na trinkgeld, môžem kúpiť nový parazol.

Ale čo? Chudák vyslúžený parazol mal by snád ostať vo Viedni? Nie! Oklamem Nemca! V druhom pavillone zložil som si dáždnik, vzal som cedulu, pochodil som všetky pavillony a celú výstavu, až konečne vraciac sa do toho pavillona, vymenil som si môj parazol a štyri koruny ostaly mi vo vaku a k tomu ešte aj starý parazol, ktorý už tak mnoho vystál.

Kúpil som ho na licitácii. Bol som ešte bohoslovec, tu istý môj kamarát kúpil si nový parazol, starý ale dal medzi nami vylicitovať. Zo špásu aj ja som licitoval a tak mi on na krkoch ostal za tri šestáky. Zaflakoval som ho nakoľko bolo možno, mysliac si, že mi ešte môže trochu poslúžiť. A skutočne, kto by si to bol myslel, že ešte i viedeňskú výstavu uvidí? Keď idem na filiálku do školy, so sebou vezmem len tohoto starého kamaráda.

Raz ale, ako som zo školy išiel, zdvihol sa hrozny víchor, vytrhol mi z ruky môj milý parazol a vyniesol ho hore na jedon dom. kde sa akosik zachytil pri komine. Čo veľ? Tu nechaj parazol? Škoda by ho bolo. Poprosil som teda jedného gazdu, ktorý doniesol rebrik a tak ho šťastlivo zniesol dolu. Napozatým som už naň lepší pozor dával.

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ v nedeľu 19. februára ráno v obvyklom čase o 5. hodine vstal a hneď sa pribral ku svojej dennej práci. Jeho veličenstvo do pol siedmej hodiny pracoval a potom sa naraňajkoval. Okolo 8. hodiny jeho veličenstvo vypočul zprávy svjho hlavného vojenského adjutanta grófa Paara. Potom prítomný bol na tichej sv. omši, ktorú slúžil dvorný farár Karol Kanter.

Zdravotný stav sv. otca Pápeža. O zdravotnom stave svätého otca Pápeža zcela nepovolání Iudia jednostajne rozširujú neprajné chýry, ktoré, buď Bohu chvála nemajú žiadneho základu. Sv. otec Pápež Pius X. teší sa prítomne najlepšiemu zdraviu.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbric v I. tohoročnom obežníku uverejňuje svoje pozdravenie, ktoré z príležitosti vianočných sviatkov poslal bol sv. otcovi rímskemu pápežovi a pripojil aj láskavú otcovskú odpoveď,

ktorú na toto pozdravenie dal rímsky pápež Pius X. Ďalej osvietený pán biskup v tomto obežníku povzbudzuje veriacich svojho biskupstva, aby aj v tomto roku horlivo podporovali Katolícku Ľudovú Jednotu a členovský poplatok, to jest 1 korunu, do konca mesiaca februára odoslali na stredisko tejto, v každom ohľade ľudu osožnej organizácie katolíckej. — Osvietený pán biskup 13. februára odcestoval do Viedne, kde účast bral na homiletickom shromaždení a z tej príležitosti kázeň držal v kostole benediktínov. — Slávnostné shromaždenie Katolíckej Ľudovej Jednoty vydržiavané bolo v Košiciach 12. februára a súčasťnili sa na ňom: osvietený pán biskup, predseda kráľovskej tabule, skutočný vnútorný tajný radca Eugen Bercelly, praelat-kanonik mestský farár Ondrej Kozora, gróf Georg Mailáth, mnohí professori, duchovní a početné obecenstvo katolíckej. Shromaždenie zahájil dr. Alois Klekner, direktor akademie na odpočinku, správca organizácie oznámil, že ku Jednote v Košiciach prihlásilo sa posial 467 členov, po čom o úlohách a potrebnosti Jednoty, za všestrannej hlbkej pozornosti a odušenenosti držali prednášky: Ján Gilinger, professor hlávnej reálky a Karol Huszár krajinský vyslanec, tajomník Jednoty zo strediska. — Arnold Hoffmann professor bohoslovía 15. februára v katolíckom autonomičnom kruhu o nemecko-francúzskej vojne 1870—1871. držal zvláštnu prednášku, na ktorej prítomní boli i viacerí vojanski dôstojníci a obdivovali tohoto profesora rozsiahly zbehlost i v obore vojanskom. — Na domoveň sv. Jozefa viacerí kupci darovali 135 korún. — Barónska rodina Schell spolku sv. Alžbety darovala 200 korún. — Pravotár a fiskál kapitule Karol Hevessy na chlieb chudobných sv. Antona daroval 48 korún. — Jozef Csárszky kaplán preložený je z Monoku do Košíc. — Kresťansko-sociálny spolok v meste Sátorajauhely zariadil divadelné predstavenie 19. februára, podobnú zábavu usporiadal 12. februára, katolícky kruh v obci Pálya a docielil pri tom čistých príjmov vyše 400 korún.

Chýry zo Šariša. Prešov: Katolícky kruh Rákócziho 26. februára za prítomnosti početného obecnstva usporiadal zvlášte vydarenú fašiankovú zábavu. — Franc Fekt, Julius Parkányi a Ľudvik Mészáros, professori tunajšieho katolíckeho gymnázia kráľovského, na uznanie zásluh vyznačení sú povýšením platu. — Knieža Franc Rákóczi II. svojho času stenové hodiny daroval známemu hrdinovi Štefanovi Berthóty. Tieto zriedkave pekné hodiny zadovážil si prítomne dr. Achill Baán, pravotár Katolíckej Ľudovej Jednoty. — Sporiteľna šarišskej stolice 8. februára vydržiavala riadne ročné shromaždenie a ustálila, že účastinárom platí 5 percentov. Ustav tento odporúčame šarišskému národu. — **Bardijov:** Medzi Bardijovom a Košiciami cez Stropkov premávku začnú prevádzať s pomocou automobilov, počnúc od mesiaca apríla. — **Kisszeben:** Na miesto Jozefa Kenedics poslaný je sem za kaplána Ján Lacza z Kassamindszent. — Grófká Marianna Dessewffy ako tamojšia majiteľka pre rímskokatolícku školu v obci

Sebessalgó darovala potrebný fundus. — *Bonyhád*: Tunajšiu katolícku školu zatvorila patričná vrchnosť, pretože medzi školákmi vypukly osýpky. — *Szentkereszt*: Za prítomnosti početného obecnstva z obce a z okolia vzdor tuhej zimy, 14. februára slávnostne odobavovaný tu bol odpust k úcte sv. Valenta. Z tejto príležitosti hrubú sv. omšu slúžil Adalbert Zaborovszky, praepošt-farár prešovský a slávnostnú kázeň držal tunajší rodák Jozef Vasskó, nateraz vicedekan a farár v Zborove. — *Végrosztokó*: Ján Hudik, tunajší gazda, na 300 krokov od svojej dediny zamrzol na hradskej. Bol na jarmoku, keď ztadiaľ opilý sem-tam tackal sa po ceste, konečne veľmi ustal a pred svojou obcou, aby si oddychnul, lahol si do sna a viacej nevstal. Hľa, zas nová obeta tej prekliatej pálenky. — *Lászka*: Jan Kurimszky farár zo Szinye 16. februára tunajším občanom predostrel zpravu o stave Katolíckej Ludovej Jednoty v tejto obci, pri čom povzbudzoval a oduševňoval prítomných, aby stále vytrvali pri zástave tejto, šarišskému národu v každom ohľade veľmi osožnej organizácii.

Rozvinovanie včelárstva. Ministerstvo orby cieľom vývinu včelárstva na území stolice oravskej, liptovskej a trenčianskej hornouhorskej v Žiline sídliacu pomocnú expositúru hospodársku splnomocnilo, aby so včelárstvom sa zaoberajúcim malým gazdom rozdávala včely a ku racionálnemu včeláreniu potrebné nástroje. Lanského roku 97 malých gazdov dostalo včely za výhodnú cenu. Rozdané bolo dovedna 37 strojov na vystriekanie medu, 43 úlov a 23 kilogrammov umelých plášťov.

Chýry zo Spiša. V Haligovcákch košíkársky naukobeň navštevujú 16-oria a v Nedeci 25. — Nakoľko je doteraz známe, u bankára Árpáda Göczela, ktorý sa v americkom Pittsburgu zastrelil, vystahovalci z Uhorska ztratili 60 tisíc dollárov. — Dejepisný Spolok Spišskej Stolice má teraz 530 riadnych údov. — V obci Nagykunczfalu dňa 27. januára po pobožnom prijatí sv. sviatosti zomrel tamojší gr. k. farár Dionýs Kovaliczky v 75. roku svojho života a 48. roku svojho kňazstva. V Novej Vsi jedno kilo hovädziny prvej triedy stojí teraz 1.32 K., druhej triedy 1.20 K., sviňské mäso 1.60 K. a telacina 1.70 K. — V Ondrišlu (Merény) býva teraz 2285 ľudí, vzdialených je 25, pred desať rokmi bolo tam 2097 duší. — Felká má 1352 obyvateľov, vzdialených je 127. Katolíkov je tam 686, evanjelíkov 638 a židov 28. — V Zavadke (Görögfalu) popisali 815 ľudí, vzdialených je 498. — V obci Szepes-

patak je 946 ľudí doma a vzdialených je 122. — Stará Lubovňa má teraz 1831 obyvateľov, o 144 menej ako pred 10 rokmi. — Jakubjanského gr. k. farára Michala Mihaliča, ktorý v kostole rečnil proti kresťanskej ľudovej strane a proti jej levočskému kandidátovi Dömötörövi, pre previnenie sa proti volebnému právu voličov, odsúdili na štyri dni štátneho väzenia a na jeden rok pozbavili ho politického práva. — Náš chýrny krajan Artur Görgey, rodák z Toporca, dňa 30. januára doplnil 93. rok svojho života. — Lubica má teraz 2778 obyvateľov, vzdialených je 351, pred 10 rokmi bolo tam 2803 ľudí. — Ludový ablegát ľubovenského okresu dr. Anton Beszkid dňa 28. januára účasť vzal na zasadnutí správy Katolíckej Ludovej Jednoty v Budapešti z ktorej príležitosti vyvolili ho za úda právnej komisie Jednoty. — V bitunku mesta Kézmarku lanského roku zabili 24 bujakov, 264 volov, 540 krav a 15 jaloviek. Okrem toho zarezali tam minulého roku aj 436 teliat a 3420 kusov ošípaných. — Potravnica (alumnium) kat. gymnáziuma v Levoči, kde v tomto školskom roku kostuje sa 82 žiakov za miernu cenu, na svoj dobročinný cieľ dňa 25. februára vydržovala s tancom spojený koncert. Lanského roku potravnica z príležitosti podobnej zábavy z nadplátok a z milodarov mala 1678 korún 39 hal. čistého osuhu. — V Magure bolo dňa 7. februára ráno 25 stupňov zimy. — Medzi Spišskou Belou a obcou Staráves pre veľký sneh a strašné záveje od 28. januára prestala všetka prepráva. Pošta od 3. februára ide cez Richvald.

Košikárske naukobeňy. Hornouhorská pomocná expositúra hospodárska so sídlom v Žiline na nariadenie ministerstva orby v zime v trenčianskej stolici v Milochove, v Marichovej, v Papradne a v Hornej Porube sriadila košíkárske naukobeňy. Na týchto naukobeňoch účastníkov naučia pliesť do gazdovstva potrebné koše a koše na rozličnú potrebu. Jestli sa vycvičí zodpovedný počet ľudí, na týchto miestach založia košíkárske družstvá.

Ruka sochy sv. Terezie. Z Lissabonu sdeľujú, že do kostola kláštora karmelitov v Olivarere v nočnej chvíli vnikli zlodeji, ktorí odlomili ruku sochy svätej Terezie, na ktorej bolo klenotov v cene 200,000 korún. Lúpežníci s rukou sochy ušli do Anglieka.

Pestovanie domácich zajacov na Horniakoch. V záujme vyvinovania pestovania domácich zajacov hornouhorská pomocná expositúra hospodárska na nariadenie ministerstva orby tým členom dedinských gazdovských kruhov, železničným strážnikom, farárom, no-

Herbably podfosforokyslý	SCHÜTZ-MARKE	Herbably
Vápenno-železný-sirup		Aromaticná Essencia
od 41 rokov lekární preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztápa slizniny, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíha trávenie a obnovu a pôsobí nadovšetko k tvorbeniu krvi a kostí zvlášte pri slabých deťoch.	Pôvodný ton s touto ochrannou známkou	od 36 rokov obchodu uvedená a vrele odporúčaná. Výborný vládne pôsobiaci prostriedok k prehnatiu. Odstraňuje tvrdú stolicu a neprijemné jej následky a čistí krv.
Cena jednej fľašky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za zaobalenie.		Cena jednej fľašky 2 koruny. — Poštou o 40 h. viacej za zaobalenie.
Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekára „Zur Barmherzigkeit“		Wien, VII/11. Kaiserstrasse 73-75.
Hlavný sklad pre Uhorsko lekáreň Josef Török Budapešť.	(Herbabnyho nástupca.)	Sklad vo všetkých väčších lekárnach.

tárom a učiteľom, ktorí sa prihlásili, že chcú pestovať domácich zajacov, rozdala 383 zajacov, ďalej 50 vzorných kliebok.

HOSPODÁRSTVO.

V záujme sdokonalovania hydničarstva.

Každý dobre vie, že najhlavnejším prameňom dôchodku v našej vlasti je poľné hospodárstvo. Naša krajina za obilie, múku, za statok a hydinu každý rok utŕži veľké milliony. Ale to už zase veľmi málo ľudí vie, že pestovanie hydiny, toto takmer nepatrným zdajúce sa odvetvie nášho hospodárstva, stojí takmer na prvom mieste. Keby nám to presné účty a štatistické výkazy nedokazovali, ani by sme nechceli veriť, že za hydinu a za vajcia viac peňazí utŕži, ako, povedzme ku príkladu za obilie. A keď k tomu ešte pripočítame to množstvo drúbeže, vajec a peria, ktoré sami pestovatelia hydiny spotrebujú, nemožné je, aby sme nezhliadli významnosť pestovania hydiny.

Lenže pestovanie hydiny u nás ešte není také, aby ho nebolo možno sdokonalovať. Toto ku tomu povolané kruhy už dávno veľmi dobre vedia a všetko možné vykonávajú v záujme sdokonalovania drúbeže.

Naše obyčajné domáce sliepky dosť dobre nesú, aj mäso majú veľmi chutné. Ale majú jednu chybu, ktorú treba napraviť, totižto tú, že sú to sliepky malé a že vajcia nesú drobné.

Aby sa tomuto odpomohlo, ministerstvo orby už od viac rokov rozširuje také druhy sliepok ktoré sú veľké, majú chutné mäso a nesú veľké vajcia. Tieto druhy sú Plimutky, Langshanky a Orpingtonky.

Plimutky majú veľmi pekné telo a perie barvy ako konopné semeno. Langshanky sú zväčša čierne. Sú aj biele, ale tieto pre svoju háklivosť není sú súčasne pre gazdu.

Medzi všetkými najkrajšie a snáď najlepšie sú Orpingtonky. Tieto sa podobajú predtým dochovávaným Kochynkám ale majú hlbšie telo, jemnejšiu kosť a o veľa chutnejšie mäso. Sú žlté a biele Orpingtonky. Žlté sú lepšie.

Tieto sorty sliepok možno aj čisto dochovávať, ale jestli nielen z pasie, lež preto držíme hydinu, aby sme z toho mali dôchodok, cieľuprimeranejšie je z týchto šľachetných druhov zaopatriť len kohútov a s tými sa dať páriť našim obyčajným domácim sliepkam.

Ministerstvo orby týmto cieľom už vyše desať rokov zamieňa takéto kohútov dochovávatelom drúbeže. A napriek tomu, že sú šľachetní kohúti, pestovatelia drúbeže pri zamieňaní predsa nič nedoplácajú. S

týmto spojený v nie malý výdavok zaokrývajú zo štátnej pokladnice.

Jestli vo voľaktorej obci chcú použiť toto blahodarné dobrodenie štátu, gazdovia nech medzi sebou alebo ak je v obci gazdovský kruh, čítací spolok, tak cestou týchto nech popíšu tých gazdov, ktorí majú kohútov na zamenenie. Ak sa najde aspoň tridsať kohútov na zamenenie, nech poprosia predsedníctvo kruhu alebo pána notára, aby úradne poprosili o zamenenie týchto kohútov.

Prosbu treba adresovať na ministerstvo orby a poslať ju treba okresnému hospodárskemu dozorstvu (M. kir. kerületi gazdasági felügyelőség.) Na toto okresný hospodársky dozorca príde do patričnej obce a osobne sa presvedčí, že či je do tej obce hodno poslať šľachetných kohútov? Čo zkusí, to potom predostre ministerstvu orby.

Veľmi dobre bude, keď sa naši gazdovia o tejto veci poshovárajú v hospodárskych kruhoch a čítacích spolkoch.

DOPISY.

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Otená Redakcia!

Prosím o laskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kestane».

V Relove, v Nižných Lapšoch a v Richvalde ešte v januári zatvorili košíkárске naukobehy. V Relove srobilo 18 žiakov 178, v Nižných Lapšoch 20 žiakov 180 a v Richvalde 31 žiakov 189 vseliakých košíkov; veľká čiastka richvaldských košíkov súca je už aj na predaj.

Naukobehy na všetkých troch miestach slávnostne sa zatvorily. Okrem neunavného novovesského profesora Ladislava Végha reč držali aj miestni duchovní. V Nižných Lapšoch pri zatvorení naukobehu s povzbudzujúcou rečou účasť bral ešte aj richvaldský farár Franc Klein a v Richvalde haligovský farár Ladislav Moys. Na konci slávnosti prečítal sa menoslov žiakov s počtom pletených košíkov. V Nižných Lapšoch školské deti prednášaly aj pekné piesne.

Do ohľadu berúc počiatkové ťažkosti a lahostajnosť nejedných našich ľudí, s dosiahnutým výsledkom môžeme byť celkom spokojní. O mnoho viac by sa ale dalo dosiahnuť, keby tak gazdovský professor ako aj košíkárски majstrovia znali reč nášho ľudu, keby sa majstrovia nepremieňali každý rok a keby sa nielen chlapi, ale gazdovia dali na košíkárstvo.

Teraz by sa už celkom vážne treba bolo zaoberať so sriadením nevyhnutne potrebných vrbových sádov bez toho sa nedosiahne vytýčený cieľ a žiadny výsledok. Horí sa teda milí krajanovia s vytrvanlivosťou do práce, aby ten pekný, ľahký, výnosný a takrečeno so žiadanými výdavkami spojený domáci priemysel v našej Magure čím skorej sa udomácnil.

S kresťanským pozdravom

Úprimný priateľ slovenského ľudu.

***

Richvald (Kristályfalu Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom mi-
lom «Kreštane».

Náš osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy nášmu katolíckemu mládeneckému spolku k nadobudnutiu dobrého čítania, bez všetkého pýtania veľkodušne a láskave poslal 30 korún, za čo v mene spolku aj na tomto mieste vyslovujem vreľé a ponížené vďaky. Za ten obnos náš spolok s 20 korunami vstúpi do spolku sv. Vojtecha a ostatné obráti sa na dobré knižky.

Franc Klein, r. k. farár
ako predseda spolku.

***

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Minulej jasene musel som cestovať cez niekoľko magurských dedín. Na tej mojej ceste zkusil som nasledujúce veci:

V Nedeci videl som so zarmúteným a rozčulým srdcom, ako jeden mladý židáčik na jednej roli pred všetkými robotníkmi nestydaté figle vystrájal s jednou mladou ženskou. To ma znovu pohne k tomu, aby som kresťanské dievky vystríhal pred židovskými službami. Krivonos v kresťanskej dievke spatruje nie na obraz boží stvorenú osobu, nectí ju ako takú, lež mnohorazy považuje ju ako nástroj telesnej náruživosti pre seba a druhých. Cirkev aj bola vydala zákon, dľa ktorého nebolo volno kresťanom k židom do služby vstúpiť. Neškodilo by to aj teraz do života uviesť, zvlášte keď si pomyslíme, ak špatne kupčia nesvedomiti židia s našimi kresťanskými dievkami.

V Nižných Lapšoch videl som v kostole jednu zástavu z roku 1600. Keď som sa s ľuďmi shováral, zbadal som, že ešte aj teraz majú ťažké srdce na baróna, že tamojšiu nekďajšiu panskú krčmu nie im, lež židovi žičil. V konsume tam dosť dobre ide, ale by ešte lepšie mohol prekvitať ten kresťanský spolkový sklep, keby ho

všetci občania podporovali. Vo všetkých našich kresťanských pohyboch, len vtedy dojdeme k cieľu a k úplnému víťazstvu, jestli všetci až do ostatného ako silná reťaz spolu držíme.

Vo Vyšných Lapšoch je už na každý pád nová škola potrebná. Terajšia už niako nezodpovedá svojmu vznešenému cieľu. Myslím, že katolícka škola je akoby vlastná sestra kostola. Keď inšie o mnoho menšie obce nezahynuly pre vystavenie novej školy, aj Vyšňolapšania ešte nevyjdú preto na žobrácku palicu. Vyšňolapšania mi vyprávali, že keď bol Salamon ablegátom, a oni k nemu išli v tej istej vážnej obecnej záležitosti, ani ich nepustil do zámku, len z obloka sa s nimi na krátko shováral. O Vyšňolapšanoch som nedávno so žialom čul, akoby teraz mnohí boli zanechali «Kreštana». Dal by Pán Boh, že by to nebola pravda. «Kreštana» máme sa krčovite pridržať, však on nás v každom čísle k mnohému dobrému poučuje a povzbudzuje. Bez neho by sme sa aj pri ostatnej ablegátskej volbe v prostred mnohých pokušení neboli dobili skvelého víťazstva.

V Čarnagure na jurgovskej strane videl som peknú novú katolícku školu, toho roku sa má stavať i na tribšskej strane.

V Jurgove stojí ešte vždy len drevený starý kostol, zišiel by sa veru už až veľmi nový. Hohenlohe by veru zo svojich mnohých millionov aspoň niekoľko tisíc obetovať mohol i na česť božiu a nielen na bezdušné, neraz i nebezpečné zvieratá.

O Krempachoch čul som tú smutnú novinu, že tam ľud nechce čítať. To je veru nedobre. V terajšom svete i gazda musí byť vzdelaný, keď chce, aby si ho svet vážil, keď chce obstáť v terajších ťažkých životných a kresťanských bojoch. Ale úfam, že pomaly aj tam príde ľud k rozumu. Naším heslom nech je: Za Boha, za vieru a za ľud!

Cestovateľ.

Rozmary a Žarty.

Či bude vojna. — Čo je k tomu treba, aby bola vojna?

— Najprv peňazí, potom peňazí a konečne zas len peňazí!

— Nuž na ten spôsob proti vojne z milosti božej my by sme boli zabezpečení?

*

Neprijemná odpoveď. — Doručil ste ten list? — pýta sa pán hordára.

— Áno.

— Dostal ste odpoveď?

— Odpoveď nie, ale zaucho, to som dostal.

Nech vám slúži na známosť,

že proti náteche, zachrypnutiu a zašľajmovaniu zvlášte výtečný liek je Fellerov Elsafluid. Ktokoľvek trpí na bolenie prs a hrdla liek tento utišuje kašeľ a obcerstvuje trpiaceho. Tucet na próbu 5 korún, dva tucty 8 kor. 60 hal. posiela franko lekárnik Feller Stubica, Kostolná-ulica č. 18. (záhr. stol.)

Lepšia miera. Malý Palík pýtal si od matky lieskocov:

- Mamka, dajte mi tých lieskocov!
- Nedám ti, lebo si sa zle choval.
- Mamka aspoň len za hrsf...

Matka konečne riekne:

- No, vezmi že si.
- Ale mamka...
- Nuž, čože chceš?
- Vezmite mi vy svojou hrsťou, vy máte — väčšiu.

Zaujímavosť. — Máš mladšieho brata?

- Nemám.
- A mladšiu sestru?
- Ani mladšiu sestru.
- Tak si ty koho zvykol ubiť?

Panujúce počasie príčinou je mnohokrát prechladnutia, na ktoré trpia deti a dospelí. Poti takýmto prechladnutiam odporúča sa upotrebovať «Herbabnyho vápenno-železný sirup». Osožnosť tohoto sirupu na prsá, už od desaťročia uznaná je skrze chýrnych profesorov a záleží zvlášte v prospešnom zostavení praeaparátu, ktorý nielen šlaim rozpúšťa, kašeľ tiší. chuť k jedeniu zvyšuje, lež následkom jeho zostavenia zo železa a ľahko rozpúšťajúcich sa, fosforečných vápených solí, prispieva ku tvoreniu kostí a čisteniu krvi. Herbabnyho železno-vápený sirup obľubujú tak najútlejšie deti, ako dospelí. Výlučný dorabateľ: «Dr. Hellmann lekárne «Zur Barmherzigkeit», Wien, VII., Kaiserstrasse 73—75.

Spisy redakciou odporúčané.

Utešená knižočka 60 strán obsahujúca, ktorej nápis zneje: «Deň prvého prijímania a návod ku dobrej spovedi», vyšla z pera dra Jozefa Janda (Nyitraperezslény). Cena 10 hal. Nadovšetko teraz pred Velkou Nocou, keď sa deti pripravujú ku sviatosťam pokania a oltárnej, odporúčame ju katechetom, učiteľom rodičom. Po dokonalom návode ku dobrej spovedi podáva pôvodca 20 utešených dejín a či udalosti, v ktorých jakoby prstom bolo ukazané požehnanie dobrého prijímania a kliatba svätokrádežného prijímania. Žiadne školské dieťa by nemalo byť bez tejto neoceniteľnej knižočky, ktorá je povolaná prekaziť nejednu svätokrádežnú spoveď a nehodné prijímanie. Úplnou dôraznosťou a horúcou láskou ku dieťkam prosíme o rozšírovanie tejto znamenitej knižočky.

Jozef Koník, podučiteľ.

Odkazy redakcie.

F. K. K. Prítomne uverejňujeme. S Bohom!
St. K. K. Vďačne sme prijali a ochotne uverejníme. List nasleduje.

J. G. L. Pekne ďakujeme. Vďačne.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 17. februára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová ... .. kor. 23·25—24·20
» stolnobelohradská, nová... « 23·10—24·00
» peštianska, nová ... .. « 23·20—24·10
« banátska, nová... .. « 23·10—24·05
Raž prvotriedna ... .. « 16·10—16·20
« druhotriedna ... .. « 15·85—16·05
Jačmeň nový, prvotriedny ... .. « 16·50—17·00
Ovos prvotriedny ... .. « 17·50—18·00
« druhotriedny ... .. « 17·10—17·40
Kukurica ... .. « 11·60—12·00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18·50	18·00	17·50	17·00	16·50	15·80	15·10
	č.	7	7½	8			
	K.	14·30	12·30	8·00			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné ... .. kor. 9·50—9·15
« hrubé... .. « 9·10—9·40
Fazula veľká biela ... .. « 20·00—21·00
Fazula strakavá ... .. « 23·00—24·00
Šošovica čistá ... .. « 25·00—36·00
Zemiaky (hornouhorské) biele ... .. « 5·00—5·20
« « ružové ... .. « 5·40—5·60
« « žlté ... .. « 6·80—7·00
Proso ... .. « ————
Datelinové sáme , červená datelina kor. 164·00—170·00
« « lucerna ... .. « 146·00—190·00
Mak ... .. kor. 66·00—70·00
Hrach nelúpaný, čistý ... .. « 27·00—28·00
« lúpaný ... .. « 46·00—55·00
Rasca (kmín) ... .. « 68·00—
Konopné sáme ... .. « 22·00—23·00

Za 100 kilogrammov.

Koloniálny tovar:

Cukor v klobúkoch ... .. kor. 78·50—79·00
« kockový ... .. « 80·50—81·00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill « 46·00—46·50
Spiritus raffinovaný, odanený vo veľkom ... .. « 176·00—177·00

Spolu so sudom.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska ... kor. 165·00—166·00
« « vidiecka ... .. « ————
Slanina mestská 4-kusová ... .. « 140·00—141·00
« « 3-kusová ... .. « 146·00—147·00

Všetko po 100 kilogrammoch.

Verte že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielajú 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“—LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na posteľ!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K. lepšie 2 korúny 40 hal.; prímá polbiele 2 korúny 80 halierov; biele 4 K., biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h. 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K 7 K.; biele fajnové 10 K.; najfajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri obľadnani 5 kg. franko. —

Hotové posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Z D A R M A

na ukážku zasielam vzorky každému, kto o ne píše a síce barchetu, flanelu, kanafasu, sefiru

plátna všetkých šatových látok (štof) zimných i letných ať všetko stále barevne najnovšej módy a z dobrého materiálu, zasiela s postovou dobierkou a nezopovedný tovar prijme zpiatky česká kresťanska firma

JOSEF DAX

vlastná výroba rukodilného tovaru v Bystrím n/Metují (Čechy)

Partie pekných a veľkých zbytkov 40 m. za 20 K, špatnejší za 18 K. Objednávky od 20 K franko. Vzorky od zbytkov nezasielam.

Pri objednávkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé drápané 9.80 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30.

36, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného čínovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 39 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srsennú matrac na jednu posteľ K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s postovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Na predaj

benzinová mlátiaca 3 koňská garnitúra od firmy S. T. Kovark v dobrom stave, z tej príčiny, bo nižepodpísaný zadovážiť si chce väčšiu garnitúru. Predáva Ludvik Szabó murársky majster, Zsitva-Apáti, p. p. Aranyosmaróth, Barsm.

BOROLIN slanovinový lieh Nedostížiteľný domáci

liek k vyliečeniu neduhov zapríčinených prechladnutím, ako sa reuma, pakostnica, zapálenie svalov, žaby atd.

Cena:

Malá flaška . . . . . 2.— kor.
Veľká flaška . . . . . 2.50 „
Flaška na prábu . . . . . 1.20 „

Dorábaju Dr. R. Borovszky a K. Borovszky
Budapest, II., Margit-rakpart 47. K.
Všade k dostaniu.

Od desaťročia

upotrebuje sa s mimoriadnym úspechom nie z vnútra, lež zvonku proti lámke a pakostnici

KRIEGER-a

Prevyšuje všetky iné lieky proti klaníu, lupaniu, boleniu drieka a kosti atd. Cena malej flašky 1 K, veľkej flašky 2 kor. K dostaniu v každej lekárni. — Poštou každodenne rozposiela Koruna-tekáren Budapest, Kalvin-tér

REPARATOR

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

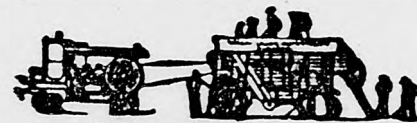
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvreljej Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchjší a najdokonalejší mlátočný stroj prítomnosti !!

Bez strojníka lahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udelovanie požičiek. Cieľe ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevzeme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa stará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku ochotne odosiela. — Výhody poluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatelja pozbavia sa všetkých starostí parcellovania popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhadnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Tlačou Stephaneuma úč. spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.